

První středu po našem vylodění jsme zajali anglicky mluvícího Japonce. Když mu dali napít alkohol určený pro lékařské účely, neochotně prozradil, že stovky jiných Japonců, umírajících hladem v buši, jsou připraveny se vzdát. Domorodý průvodce a několik průzkumníků, co se dostali do zmíněného perimetru, to potvrdili a mladý důstojník námořní pěchoty, který se právě vrátil z hlídky, oznámil, že nad nepřátelským táborem poblíž Matanikau vlaje bílá vlajka. To bylo pro podplukovníka Franka Goettgeho postačující. Oznámil generálovi, že si vezme Higginsovy čluny a s vlastní hlídkou v Matanikau přistane. Vandegrift vyslovil souhlas, přesto, že měl neblahou předtuchu. Goettge si vybral svoji hlídku, ve které byl seržant s prorockým jménem Stephen A. Custer a dvacet pět dalších mužů. Já mezi nimi naštěstí nebyl.

Byla to past. Goettge, Custer a ostatní, kteří z Kukumu odpluli, ještě ten samý den byli zmasakrováni. O půlnoci přistáli na nějakém místě západně od velké řeky. Nikdo přesně nevěděl, kde to bylo, protože ti, kteří přežili, byli v hlubokém šoku. Nepřítel jim přichystal „uvítací výbor“. Po přestřelce, která netrvala ani pět minut, hlídku přemohli. Tři muži unikli tak, že se jim od pláže podařilo odplout a následně se dostali přes ostrý korálový útes až k vlastním liniím. K našim strážním pozicím dorazili za rozběsku. Krváceli a byli zcela vyčerpaní. Ještě předtím, než se jim pobřeží ztratilo z dohledu, zahlédli, jak se v měsíčním světle zableskly samurajské meče. To Japonci jejich kamarádům usekli hlavy. Bylo to první setkání příslušníků námořní pěchoty s bojovíky Bushido. Když se přihodilo ještě několik takových případů, napsal Vandegrift veliteli námořní pěchoty do Washingtonu: „Nikdy jsem neslyšel ani nečetl o takovém způsobu boje. Tito lidé se odmítají vzdát. Zranění čekají, než přijdou naši muži, aby je ošetřili... a potom nechají vybuchnout ruční granát, který zabije je i nepřítel.“ Poté, co se muži z námořní pěchoty seznámili s nepřátelským vedením boje odporu do posledního muže, neměli na vybranou a museli tuto metodu také převzít. Od té doby až do konce války nebrala, kromě několika mimořádných případů, žádná z válčících stran zajatce. Byl to boj bez slitování. Nic se po druhé straně nezdalo, nic se jí však také nedalo.

Po zmíněné události, kdy se Goettgeho hlídka dostala do léčky, došlo k větší srážce mezi Japonci a Američany v ústí říčky na druhé straně perimetru. Charakteristické pro naše zeměpisné znalosti bylo, že jsme říčku nazývali Tenaru, později jsme však zjistili, že její jméno bylo Ilu. Větší část bitvy se odehrála na 30 metrů dlouhé písčité plošině, kde říčka Ilu vteká do zálivu. První varování toho, co lze od nepřítele čekat, přišlo o půlnoci 18. srpna. Tehdy námořní pěchota na pobřeží uslyšela cákání a sykot. Tyto zvuky se ozývaly ze tmy. Také uviděla pohyblivou se fosforeskující vlnu, znamení, že nepřátelské válečné plavidlo proplová mělčinami kolem jejich pláže. Za úsvitu se po celém obranném perimetru rozšířila zpráva, že se v noci Japonci vylodili. Byla to pravda, tu noc bylo z torpédoborců vysa-

■ Američtí mariňáci během přesunu západně od Hendersonova letiště.

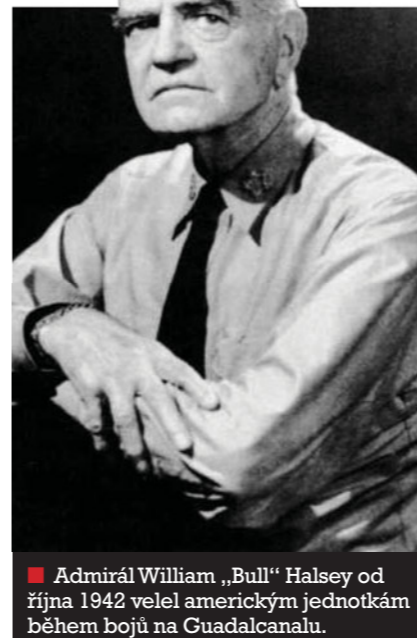

Guadalcanal

zeno prvních tisíc Japonců. Martin Clemens velitel domorodé hlídky Jacobu Vouzovi přikázal, aby hlídal kokosový háj východně od perimetru. Vouza se stal jedním z hrdinů bitvy. Než se nepřítel vylodil na Guadalcanalu, zastával na ostrově funkci velitele policie. Když se 29. června Japonci objevili, napadlo Vouzu zavřít je do arestu, Clemens mu však poradil, aby se ukrýl a počkal na přátelštější Američany. Vouza měl statnou postavu a z nikoho neměl strach. Námořní pěchota ho brzy považovala za jednoho ze svých. Darovala mu americkou vlajku. Pozoruhodné bylo, že Vouza až do události v Pearl Harboru nikdy o Japonsku ani Spojených státech neslyšel. Vlajka měla nahradit průvodní list, když se z průzkumu vracel k americkým předsunutým hlídkám. Poté, co ve své kanoi odpádl na Koli Point, zjistil Vouza, že tam už jsou nové japonské síly. Naneštěstí ho ale Japonci při jeho další hlídce chytili. Když našli v jeho kapse americkou vlajku, vyžadovali po něm, aby jim prozradil, kde má námořní pěchota opěrné body. Neřekl jim nic. To Japonce rozzuřilo

a slaměnými provazy ho proto přivázali ke stromu. Bodli ho několikrát bajonetem do prsou a krku a zanechali na místě, aby vykrvácel. Vouza však měl tuhou kořínek, a tak provazy překousal. Téměř tři míle se za stálého krvácení plazil po čtyřech k našim pozicím. Když tam dorazil, byl polomrtvý, ale lékařskou pomoc odmítl. Nejprve chtěl podat hlášení o tom, co viděl. Lékaři námořnictva se ho nějakým zázrakem podařilo zachránit a Vandegrift ho následně vyznamenal medailí Silver Star a povýšil na vrchního seržanta námořní pěchoty.

Tento krátký text je ukázkou z knihy Williama Manchestera Goodbye Darkness, kterou pro Vás připravuje k vydání nakladatelství Naše vojsko pod názvem Sbohem temnoto. V této knize jsou obsaženy vzpomínky vojáka Námořní pěchoty Spojených států, který se účastnil války proti Japonsku. Fotografie použity také z knihy Válka proti Japonsku, Naše vojsko, 2005.

■ Admirál William „Bull“ Halsey od října 1942 vešel americkým jednotkám během bojů na Guadalcanalu.

■ (Vlevo) Opuštěný japonský nákladní automobil Isuzu.

■ (Dole) Během těžkých bojů si evakuace jednoho zraněného vyžadovala až čtyři další vojáky.

■ Mariňáci při střelbě z houfnice M1A1 ráže 75 mm.

■ Jacob Vouza na fotografii z roku 1978.

■ Domorodci na Guadalcanalu zaměstnaní Američany přináší zásoby do bojových linií.